

մանական ներկայի . և անցեալ անկա-
տարի բացասական ձևերը կը կազմուին
էական բային նոյն ժամանակներու բա-
ցասական ձևերն առնելով և առջևը դնե-
լով այն բային աներկայթը զոր կուզեմք .
ինչպէս , չե՛մ խելի , չե՛մ խելի , չե՛մ խելի (ի՞ն-
խանակ չե՛մ խելի ըսելու) , չե՛մ խելի , չե՛մ
«խելի , չե՛մ» խելի , և ինչ . նոյնպէս յայտնի
է որ աներկայթին չը մեր աշխարհաբա-
րին մէջ չի փոխուած է , ինչպէս որ
անցեալ դերբային չն ալ չի փոխուած
է , չե՛մ խելի փոխանակ չե՛մ սիրել , և
չե՛մ կերել , փոխանակ չե՛մ կերել կամ կե-
րել ըսելու :

Մեր վերի ըսածներէն կը հետեւի որ
չե՛մ խելի , չե՛մ խելի գրելը պարզապէս քերա-
կանական մեծ սխալ մ'է , և եթէ եր-
բէք բան մը կարենայ նշանակել , այն ալ
չսիրել , սէվմէմէք , չխօսիլ , սէյլմէ-
մէք , կը նշանակէ , ուստի էական բայը
անհրաժեշտ է , ինչպէս որ հին աշխար-
հաբար գրուածոց մէջ կը գործածէին ,
չե՛մ խելի , չե՛մ խելի , չե՛մ կերել . և այլն :

3 մարտ 1881 Կ. Պօլիս

ՀՈՂԵՂԵՆ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վագրթ կըսէ թէ կիրակէ օր
դեռ պահը հաւաքական յայտարարութիւն
մ'ընելով Բ. Դրան յունական խնդիրը
ժամ առաջ վերջացնելու կարևորութիւ-
նը հասկցուցեր են . երկուշաբթի օրն ալ
օսմանսն պատուիրակները դեռ պահաց
հետ բանակցեր են : Դիւանագիտաց մէջ
խնդիր է թէ Ռուսիոյ կայսեր մահը
բանակցութեանց յապաղում պիտի պատ-
ճառէ թէ ոչ :

Վագրթ կըսէ թէ , կայսեր մահը
Պուլղարիոյ իրաւամբ մեծ սուգ պատ-
ճառած է : Վասն զի նոր ծրագիրները
առ այժմ պիտի դադրին Պուլղարիոյ մէջ
գործադրուելէ . նոյնպէս նաև Արևելեան
-Րուսիոյ ազգային զօրաց համար մեծ
քանակութեամբ հրացան գնողները խոր
սգոյ դատապարտուեցան . . . :

— Բանակցութեան ժողովը երէկ
վերստին գումարեցաւ և ժողովոյ քըն-
նութեան ենթարկուեցաւ նոր գըծ-
ուած քարտէսը . բանակցութեանց գաղտ-
նի պահուելուն գլխաւոր պատճառը
նոր սահմանագիծը լինելով , անհնար է
այս մասին ստոյգ տեղեկութիւն տալ ,
մինչև որ պաշտօնապէս չը ծանուցուի
հասարակութեան :

— Պ. Կօշըն քանի մը դիւանագիտաց
հետ մտերմաբար տեսակցած ժամանակ
ծանուցեր է որ 20 օրէն ետքը Անգղիա
պիտի մեկնի , ըսել է թէ Հելլենական
խնդիրը մօտ օրերս լուծուելու յոյս կայ :
Այս մասին Գերմանիոյ դեսպանին ալ
մասնաւոր յանձնարարութիւն եղեր է :

— Մաքսատան անուղղակի տրոց վար-
չութեան մի պաշտօնական ծանուցումը
կը պատուիրէ որ ծխաւաճառք մարտ
մէկէն առաջ փութան իրենց թէղքերէ-
ները նորոգել , հարկ եղած տուրքը վը-
ճարելով . ասկէ զատ կը պատուիրէ որ
թէնպէքի ծախողներն ալ ներկայանալով

վարչութեան թէնպէքի ծախելու նոր ար-
տօնագիր ստանան և սահմանեալ տուրքը
վճարեն : Այս պաշտօնական ծանուցման
դէմ Պարսից հիւպատոսարանն ալ ծա-
նուցում մը հրատարակելով կը պատուի-
րէ թէնպէքի ծախողներուն որ բնաւ
նոր սահմանաժողովքը չը վճարեն ,
վասն զի այս ապրանքն արդէն Պարսկաս-
տանէն գալով , տուրք մը կը հատուցուի .
հետեւաբար մաքսատան երկրորդ տուրք
մ'ալ վճարելն աւելորդ է , Սոյն ծանու-
ցումը կը յաւելու թէ տրոց վարչութիւ-
նը Պարսից դեսպանատան իմաց չը տը-
ւած իրաւունք չունի թէնպէքի ծախող-
ներէն նոր տուրք պահանջելու :

— Թայիֆ շոգենաւը կայսերական
բանակին համար Զմիւռնիայէն շատ մը
պարէն բերաւ մայրաքաղաքս :

— Իդմիտէն երկու դունդ զօրք ե-
կան երէկ Նուսրէդ շոգենաւով :

— Զմիւռնիոյ մէջ ծովային պաշտօ-
նարանի համար ինչ ինչ պիտոյքներ գնե-
լու և տեղափոխելու համար հազարա-
պետ սպայ մը զրկուեցաւ :

— Բուսանիոյ դեսպանը Պ. Պրաչիանօ
երէկ Բ. Դուռը երթալով արտաքին գոր-
ծոց նախարարին հետ տեսակցեցաւ :

— Փարիզի պարսկական դեսպան Մե-
լքոն խանին հայրը շաբաթ օր 82 տարե-
կան ալևոր հասակի մէջ վախճանեցաւ
ի Բուսանիոյ Հիւսար :

— Աթէնքի անգղիական դեսպանա-
տան առաջին քարտուղարը երէկ մայ-
րաքաղաքս հասաւ :

— Իդմիտէն քաղաքէն Ե. Պարսի
սայլ Բէտիֆ զօրքերը հետզհետէ մայ-
րաքաղաքս կը հասնին , և մնացած մասն
ալ ամենայն արագութեամբ զինելու
կաշխատին տեղական իշխանութիւնը :

— Սէլանիկի Քաւալլա քաղաքին կա-
ռավարութիւնը Ահմէտ Սայիտ էֆէնտիի
յանձնուեցաւ :

— Լարիսայի Նայիպ Էմին էֆէնտիի
չորրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան
չնորհեցաւ :

— Ժանտախտ եղած կողմերէն առ-
նուած տեղեկութիւնք կը հաւաստեն թէ
չնորհիւ ձեռնարկուած նոր միջոցներուն
ժանտախտը չէ կրցած տարածիլ և մե-
ծապէս մեղմացեր է :

— Մուխլարի Սուրուր շոգենաւը Ի-
նէպօլիի կողմերը մեկնեցաւ այսօր զօրք
բերելու համար :

— Սպարապետութեան Դուռը մաս-
նաժողով մը կազմուել է կայսերական
դունդերու զինւորական դասախօսու-
թիւններ ընելու համար . այս կերպով Օս-
մանեան յիսնապետաց , տասնապետաց և
զօրաց նախնական ուսմունք պիտի ա-
ւանդուին . բաց ասկէ սպայներու վե-
րաբերեալ կարևոր ծանօթութիւններ
ալ պիտի տրուին զօրականաց :

— Յունաստանի համար ձի պարու-
նակող երեք կառախումբ մարտ 7 ին
Հունգարիայէն Թրիեստէ հասեր են :

— Թիֆլիզէն Կօլօզի կը հեռագրեն
թէ Ֆալանքա անուն լրագրին տէրը Պ.
Սիմպիրիսքի ինքզինքն սպաններ է . անձ .

նասպանութիւնը կատարելէ առաջ նա-
մակ մը գրեր է տպագրական տեսչու-
թեան խստութենէն դանդաղ յայտնե-
լով և ըսեր է թէ «Այլոց սպանութեան
խիղճս թոյլ չտալուն համար ինքզինքս
սպաննեցի » :

— Բիլիբօքի անուն պուլղար թեր-
թը կը գրէ թէ Ադրիանուպօլսոյ օսման-
եան բանակին զօրաց թիւը 35000 է ,
որոնք Ադրիանուպօլսոյ , Տիմէդօքայի և
Բըրք Բիլիսէի մէջ բաժնուած են . ա-
սոնցմէ զատ են ի ղէն կոչուած Բէտիֆ
զօրքերը :

— Սէլանիկէն Լա Թիւրքիի կը գրեն
թէ տեղւոյն բանտէն 30 աւազակ փա-
խեր են . Բ. Դուռը խստիւ հրաման
ըրեր է սոյն փախստեան առիթ տը-
ւողները պատժելու :

— Զմիւռնիոյ պարսկական հիւպա-
տոս Մէհմէտ Խան առջի օր մայրաքա-
ղաքս եկաւ :

— Ամերիկայէն այս օրերս բամպակ
բարձած երեք շոգենաւ հասան հոս և
Օտէսա մեկնեցան :

— Ֆիլիպէի աւստրիական հիւպատո-
սը երէկ իւր պաշտօնատեղին մեկնե-
ցաւ :

— Ֆիլիպէի մէջ երկրաշարժ պատա-
հելով 40 երկվայրկեան տևեր է առանց
քնաս մը պատճառելու :

— Արևելեան-Րուսիոյ կուսակալ Ա-
լէքս Իաչա Եորոպա ճանապարհորդու-
թիւն մ'ընելու մտադիր է եղեր :

— Բուրք-Հելլենական խնդրոյն վը-
րայ մայրաքաղաքիս Բուրիէ լրագիրը
հետեւեալ տողերը կը գրէ .

« Թուրք-Հելլենական խնդիրը բոլոր
մարդիկ շնչասպառ վիճակի մէջ դրած
է . ընդհանուր անձկութիւն տիրած է .
վաճառականութիւն և արհեստը , միով
բանիւ ամէն գործ թուլացած են և սոյն
խնդրոյն խաղաղասիրական լուծման կրս-
սպանն : Այս գրացումն ընդհանուր է
ինչպէս Տաճկաստանի նոյնպէս Եւրոպա-
յի մէջ : Փարիզի լրագիր մը կըսէ թէ
Տէրութեանց Կ. Պօլսոյ դեսպանները
Տաճկաստանը Յունաստանի հետ համա-
ձայնեցնելու մասին մեծ յոյս չեն տա-
ծեր : Ամենէն աւելի սկեպտիկեան եղո-
ղը Պէրլինի կառավարութիւնն է : Տէյլի
Նիւսի Պէրլինի թղթակիցը մինչև իսկ
կը հեռագրէ թէ Պիդմարք իշխանը խա-
ղաղութիւնը պահելու համար Կ. Պօլսոյ
դեսպանաց ըրած ջանքերն անօգուտ կը
համարի այլ ևս :

« Պէրլինի կէս պաշտօնական թերթը
համարուող Կաղէթ տը Լ'Ալլմաներ տիւ
Նօռ կըսէ թէ դեսպանք թէ չը կարենան
հաւաքական ազդու ճնշում մը բանեցը-
նել Դրան վրայ , այն ատեն բանակցու-
թիւնք ապարդիւն և պատերազմն ան-
խուսափելի պիտի նկատուին :

« Ռուսական թերթերը կը հաւաստեն
թէ Հացֆէլտ կոմսին պաշտօնը բոլորո-
վին անյաջող ելեր է բանակցութիւնները
վարելու մասին զոր Գերմանիա կուղէր
ստանձնել , Կօլօս ի մասնաւորի Գերմա-

նական գեապանը կը շնորհաւորէ նորա անյաջողութեան համար » :

Ն Ե Ր Ք Ի Ն

Վեհ. Սուրբանը Աղէքսանդր կայսեր մահուան գոյժը առնելուն պէս միւթարանաց հեռագիր մ'ուղղեց առ նորընտիր կայսրն և օր մ'ետքն ալ նորա գահակալութիւնը շնորհաւորեց :

— Հանգուցեալ փառը Մուսթաֆա փաշայի որդի Քեամիլ փաշային Օսմանիէի առաջին կարգի և

Տալուտ փաշայի Մէհմետիէի առաջին կարգի պատուանշան շնորհեցաւ :

— Մայրաքաղաքիս վաճառականները Լոյտի ընկերութենէն խնդրեցին որ Վարնայի շոգենաւը փոխանակ ցերեկին, առաւօտուն կանուխ մայրաքաղաքս հասնի :

— Արեւելեան-Բուլղարի կառավարութիւնը Աղէքսանդր կայսեր մահուան առթիւ ամբողջ դաւառին մէջ Ազգային սուգ հրատարակեց և 40 օր շարունակ հրապարակային աղօթք կատարել հրամայեց :

— Կալէնա անուն ամերիկեան քօրվէթը որ 8 թնդանօթով զինեալ է, Նիսէն և ի վերջոյ Զմիւռնիայէն մայրաքաղաքս եկաւ :

— Արգարութեան գործոց նախարարին կողմանէ գանգատագիր մ'ուղղեցաւ առ Շէյխ-Իսլամ Էֆէնտի Գօնեայի Մէքի պէյ անուն Նահիպի մը նկատմամբ որ յիշեալ դաւառին մէջ կրօնական խնդիրներու մասին անիրաւ վճիռներ արձակել է : Ամէն ոք զիտէ արդէն թէ արտասանեալ վճիռները Շէյքի օրինաց համեմատ վերաքննութեան չեն ենթարկուիր :

Կըսուի թէ Շէյխ-Իսլամ Էֆէնտին յանցաւորը փնտռել հրամայեց է խըստի :

— Սպարապետութեան ծախուց հաշուական գրասենեկին տեսուչ Րիֆաթ Էֆէնտի մեռնելով, 40,000 ոսկիէն աւելի հարստութիւն մը թողել է :

Զարմանալի է որ առանց անձնական հարստութեան պարզ պաշտօնեայ մը մէկ միլիոն չորս ժառանգութիւն մը թողել է :

— Թղթատարութեանց և հեռագրատանց վերատեսչութիւնը կը ծանուցանէ թէ մայրաքաղաքիս հեռագրական կայարանաց միջև փոխանակելի հեռագրաց սակագինը կայսերական հրամանաւ մեծապէս նուազած է : Այսպէս, յիշեալ տեղական հեռագրաց դիւնը 20 բառէ բաղկացեալ մի պարզ հեռագրի համար 100 փարա միայն պիտի լինի այսուհետեւ : 40 բառի մէջ մի յաւելուածի համար սակագինն կէսը պիտի աւելցուի : Գաւառները կամ օտար երկիրներ ուղղեալ և մայրաքաղաքիս մէջ Պօլսոյ, Բերայի, Ենիքիսալի և Ղալաթիոյ հեռագրական կայարաններէն տարբեր կայարաններ յանձնուած հեռագրերն ալ Թերանայի և օտար երկիրներու համար որոշեալ գինէն զատ վերոյիշեալ տեղա-

կան գիներն ալ պիտի վճարեն իբրեւ յաւելուած :

ՀԱՆՔԱՅԻՆՈՅ ՊՕՐՄԱ

Օսմ. Գոնսոյիս Գողուցեալ երէկ իրիկուն 14-12
» » Բացուցեալ այս առաւօտ 14-13

ԸՆԹԱՅՔ ԱՐԺԵՐՎԹՈՑ

Սօսիէթէ մէհերալ Անգղ. Լիւր.	4-14
» Օթման » »	3- 8
Կ. Պօլսոյ Պանքան » »	8-35
Քրէտի յէնէրալ » »	3-25
Փոխ. 1863 (Մութոն) » »	—
» 1863 (Մութոն) » »	69-
» 1869 (Բինար) » »	68-20
» 1872 (Պօն տիւ թրէզոր) » »	22-10
» 1873 (Բինար) » »	65-
Թրամվայ Օսմ. Լիւր.	3-60
Թղթադրամ » »	1010
Բուլղար երկաթուղի Փրանք	48-
Լաւրիում » »	106-

ԸՆԹԱՅՔ ԳՐԱՄՈՑ

(Օսմ. ոսկին 100 դուրուհէն)

Անգղիկն. ոսկի 109-32	Գարպօն արծա. 91-3/4
Գողղիական » 87-14	Մէհիտէ . . . 107-26
Բօլ » 90- 7	Վեցնոց . . . 127-20
Քրիմոյ » 51-23	Հինգնոց . . . 212-20
Գարպօն թուղթ 8-74	Մէթալիք . . . 207-

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

(Առաջին Հատ)

(Այս հատը հասած)

Փօլսոյ 15 մարտ

Քիւնէ Կալէն Ս. ֆէթրապուրկէն հեռագիր մը կը հրատարակէ, որ կըսէ թէ նորընտիր Զարը յայտարարեց է որ իւր հօրը քաղաքականութեան պիտի հետեւի :

Ուաշինկթըն 15 մարտ

Ծերակոյտը միաձայնութեամբ Աղէքսանդր կայսրը դրուատող և իւր սպանիչները դատապարտող առաջարկութիւն մ'ընդունեց :

Փարիզ 15 մարտ

Էնթուսիստ (Պ. Բօլքօրի լրագիրը) և Սէնտ-Էմիլ լրագիրները քաղաքային պայմանութիւնը ջատագովելուն համար դատաստանի ենթարկուեցան :

Քանի մը լրագիրներ կըսեն թէ կառավարութիւնը Թունուղի մէջ գաղղիական շահերը յարգել տալու միջոցները կը քննէ :

Թունուղի գաղղիական գաղթականութիւնը ուղերձ մը ղրկելով կառավարութեան կը խնդրէ որ Գաղղիա Թունուղի մէջ իւր շահերը ազգու կերպով պաշտպանէ :

Լոնտրայէն մարտ 10 թուով զարնուած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Ալէքսանդր հետ ծագած դժուարութիւնները հարթուել են :

— Զրոյց կը պտրտի թէ Պ. Կրէվի չըրջանակային ընտրութեանց դրութեան վրայ կը պնդէ միշտ :

— Ս. ֆէթրապուրկ Նիքօլա Նիքօլաէ-վիչի պալատան մէջ մարտ 9ին գողութիւն մը պատահելով, 10000 ռուպլի արժողութեամբ ադամանդ գողուցեր է :

— Ժուրնալ տ'Ալթէն կը ծանուցանէ թէ Բօնաթանթիմիտի անուն Հելլէն հը-

պատակ մը բաղմամբ զոհարեղէններ նուիրեր է իւր ազգին պայմանաւ որ արքայական թագին իբրեւ զարդ գործածուին :

Սոյն լրագիրը դիտողութիւն կընէ թէ նուիրատուն աւելի մեծ ծառայութիւն ըրած կըլլար Ազգին, եթէ զէնք և մըթերը նուիրէր Յունաստանի որուն աւելի կարօտութիւն ունի այժմ Ազգը :

— Լոնտրայէն մարտ 7 թուով Թան լրագրին կը գրեն թէ Անգղիոյ խորհրդարանին մէջ Թրանսվալի խնդրոյն վիճարանութիւնը բացուած ատեն, Պ. Կըլաւարթոն Պօէրներու զիջողական պայմաններ առաջարկելու կողմը բռներ է. ըստ այսմ ժէնէրալ Ռօպէրթի հրահանգ տրուել է որ Թրանսվալի մէջ Անգղիա Պօէրներու չքնակած կողմերը միայն դըրաւէ, իսկ Պօէրներու քնակած կողմերուն արտօնութիւններ չնորհէ. որով Պօէրները Հնդկաստանի քանի մը անկախ իշխանութեանց կարգը պիտի անցնին : Պօէրներուն անկախութեամբ կառավարուելիք երկիրը Գաղղիոյ չափ տարածութիւն ունի : Կը յուսացուի որ յիշեալ պայմաններով Պօէրները գոհ լինին, արդէն Պօէրներու հետ կնքուած զինադադարը Անգղիոյ արդի կառավարութեան խաղաղասիրական դիտաւորութեան հաւաստիք մ'է. եթէ Պօէրները յիշեալ պայմանները չընդունին, Անգղիա զանոք քաղաքականացեալ աշխարհի համարման անարժան պիտի հրատարակէ և խստութեամբ պիտի վարուի հետեւին :

— Աւստրիոյ, Սերվիոյ, Պուլկարիոյ և Տաճկաստանի երկաթուղիներուն միացման համար, Վիէնայի մէջ կազմուած դեպանաժողովոյն առաջին նիստին, Աւստրիոյ ներկայացուցած նախնական ծրագրոյն ի պատասխանի, Օսմանեան, Սերվիոյ և Պուլկարիոյ պատուիրակները, իրենց դիտողութեանց մի տեղեկագիրը մատուցեց են. որուն մէջ համաձայնութեամբ դիտողութիւն ըրեր են թէ առեւ բանէ առաջ պէտք է կնքուելիք պայմանագրոյն ընդհանուր յօդուածները քննութեան առնուլ : Սերվիոյ և Պուլկարիոյ պատուիրակներն ալ յայտարարեցին որ սոյն ժողովը պէտք է բացատրութիւն տայ, թէ Պէրլինի դաշնագիրը իրենց տէրութեանց վրայ այս մասին ինչ պարտք կը դնէ :

Աւստրիոյ և Օսմ. պատուիրակները խոստացեր են պահանջուած բացատրութիւնները տալ :

— Զարմանալի զուգադիպութիւն մ'է որ ասկէ 80 տարի առաջ Ռուսիոյ Պետրոս Զարը մարտ 1 ին զարնուելով ըսպաննուած է. այսպէս Աղէքսանդր Բ. կայսրն ալ մարտ 1 ին զարնուեցաւ և մեռաւ : Վախճանեալ կայսրը 63 տարեկան էր և 26 տարի կայսրութիւն վարած ըլլալով, Ռուսիոյ ամենամեծ կայսրերէն մին կրնայ համարուիլ, զի Ռուսիոյ մէջ ծառայներու ազատութեան օրէնքը հաստատեց. սա կայսերաց մարդասիրադոյններէն ալ մին կրնայ համարուիլ : Իրեն յաջորդող Աղէքսանդր Գ. որդին ճիշդ 45 տարեկան է. 1866 ին Տանիմարքայի թագաւորին աղջկան հետ ամուսնացաւ :

— Սերվիոյ խորհրդարանը որոշեց որ Պէրլիատի արքեպիսկոպոսին ամսականը յայսմ հետէ փոխանակ 25 հազարի 12 հազար ֆրանք լինի և միւս եպիսկոպոսաց ամսականն ալ 12 հազարէն 7500 ֆրանքի իջնէ :

— Պօլքրէշի էնտէքանտանս Ռուսիոյ լրագիրը կը գրէ թէ Ռուսիոյ թագաւորութիւնը մայիս 14ին պիտի հրատարակուի . այս պատճառաւ երեսփոխանական ընդհանուր ընտրութիւնք առ այժմ յետաձգուած են . Ռուսիոյ թագաւորութիւնը հրատարակուելու մասին մեծ տէրութեանց հաւանութիւնն առնուած է :

— Ռուսիոյ Կոլոս թերթը Գաղղիոյ նախարարութեան վրայ խօսելով զայն անկարող կանուանէ և կըսէ թէ մօտեքս պիտի փոխուի նախարարութիւնը և Պ. Կամպէդէա նոր նախարարութիւն մը կազմուելու պիտի կոչուի :

— Նովիէ Վրէժմիա անուն Ռուս թերթը Կովկասիոյ կուսակալ Միքայէլ մեծ դուքսին փեղրսպուրի կոչուելը յիշելով կըսէ թէ մեծ դուքսը այլ ևս Կովկաս չպիտի վերադառնայ և Կովկասու կառավարութիւնը տէրութեան միւս կուսակալութեանց նման պիտի կառավարուի , մինչդեռ յիշեալ դուքսը կէս անկախ փոխարքայի մը դերքն ունէր հոն :

— Ռուսիոյ Կովկաս անուն թերթը կը գրէ թէ Պաթմուի և Արտահանի մահմետականաց մէկ երրորդ մասը այլուր գաղթած լինելով , այն կողմերը անբնակ մնացեր են և Ռուսիոյ կառավարութիւնը որոշեց է Ռուսիոյ ներսերէն այլ և այլ ընտանիքներ բերել տալով այն կողմերը բնակեցնել տալ :

— 1832ին Չինչինատի քաղաքին քնակիներէն եօթը հոգի ընկերակցութեամբ խնջոյք մ'ընելով որոշեցին ամեն տարի նմանօրինակ հացկերութիւն մը նոյն օրուան տարեդարձը տօնել . այս ծիծաղելի ընկերութեան անդամներէն մին երբ վախճանէր , իւր աթոռը և պընակը սեղանին վրայ նախկին դիրքով կը մնար , և կենդանի մնացածները ննջեցելոյն կերակուրը մէջերնին կը բաժնէին . ասկէ զատ շիւ մ'ալ դինի կը պահէին անտուկի մը մէջ որպէս զի ամենէն աւելի ապրողը հուսկ ուրեմն զայն խմէ . Տօքթօր Ճօհն վաթիէ ամենէն վերջը մեռնելով , իւր վախճանեալ ընկերակցոց ի յիշատակ ամեն տարի միս մինակ տարեդարձի արարողութիւնը կը կատարէր . սեղանին շուրջը վեց պարապ աթոռներ դիմացէ դիմաց շարուած էին և սեղանը եօթը հոգեոյ համար զարդարուած էր . ընկերութեան վերջին անդամը հետաքրքրական անտուկը բանալով գինին պարպեց և անշարժ գաւաթներուն բաղխելով ըմպեց : Տօքթօր վաթիէ ամիս մ'առաջ մեռնելով 7 անձանց ընկերութիւնը վերջացաւ :

— Նաբօլիէն կը հեռագրեն թէ մարտ 6ին Բազմիչիօլա գիւղաքաղաքին մէջ երկրաշարժ մը պատահելով 200ի չափ տուններ փլեր և վրատակաց ներքե 76 մեռեալ գտնուեր և 200ի չափ անձինք ալ վիրաւորուեր են : Իտալիոյ կառա-

վարութիւնը զնասելոց մեծ նպաստներ շրկեց է :

— Մեղու Հայաստանի փետրուար 20 թիւ թերթէն :

« Ռուս Արհեստագիտական ընկերութեան 7րդ բաժնի նիստն էր անցեալ յունվարի 13ին Ս. Պետերբուրգում : Այս նիստում պ. Պ. Ա. Կլինդէրը հաղորդեց օգագնացութեան պատմութիւնից նորա գործադրութիւնը պատերազմական նպատակների համար : Նորա առաջադրութիւնից երեւցաւ , որ օգագնացութեան գործադրութիւնը պատերազմական նպատակների համար եղել է առաջին անգամ Ֆրանսիայում 1784 թվ. ուականին և միայն 10 տարի յետոյ Ֆրանսիայի պատերազմի ժամանակ Հոլլանդիայի և Աւստրիայի դէմ այդ հարցը իսկապէս արժանացաւ ուշադրութեան : Փարիզում փորձերի և օգագարիկների պատրաստութեան համար որոշուեցաւ Մեոտոն ամրոցը և կազմուեցաւ օգագնացների վաշտ : 1794ին Շալվուա բերդի պաշարման ժամանակ կապիտան Գուտէլը պատերազմական հետազոտութեան համար օդի մէջ բարձրացաւ , որոյ հետեւանքն եղաւ թշնամեաց ուժի ստուգութիւնն և բերդի յանձնումն : 1815ին օգագնացութիւնը պատերազմական նպատակների համար գործ դրվեցաւ Անտվէրպէնի պաշարման ժամանակ : 1826ին նոյն նպատակով օգագարիկ ուղարկվեցաւ Ֆրանսիայից Աֆրիկա , բայց անյայտ պատճառով եկաւ Տուլոն փակված , 1849ին աւստրիացիք փորձեցին օգագարիկը գործ դնել թըշնամին հարուածելու համար հրազենքով վերելից , որոց համար օգագարիկի տակ ամրացած էին պայթուղ բմբեր , որ արձակվում էին թշնամու վերայ , բայց դժբաղդաբար առանց հետեւանքի : 1864 թվականին Ամերիկայում ազատութեան պատերազմի ժամանակ , օգագարիկները գործ դրվեցան քննելու համար թըշնամեաց բանակը 1500 մետր բարձրութիւնից : Վերջապէս 1870 թվականին Փարիզի պաշարման ժամանակ , յարաբերութիւնը արտաքին զօրքերի հետ պահպանելու համար առանձին նշանաւոր գործադրութիւն եղաւ օգագարիկների , որովհետեւ հին օգագարիկը անյարմար երեւցաւ գործադրութեան հետազոտութեանց համար : Պաշարողները , տեսնելով իրանց անկարողութիւնը զնասելու նոցա գլխով թռչող ֆրանսիացիներին , ապսպարեցին կրուպսին առանձին թըշնամի , օգագարիկները հարուածելու համար ուղղահայեաց բարձրացող ռմբերով , բայց այդ մահաբեր գործին , ֆրանսիացեաց տեսելով , առանձին զնաս չէր պատճառում նրանց , թէ և նոքա լըսում էին գերմանական ռմբերի սուղումն 400 մետրի բարձրութեան վերայ : Իւր առաջադրութեան վերջում պ. Կլինդէրը յայտնեց իւր կարծիքը , թէ առաջագիտական նպատակների համար օգագարիկն անտարակոյս փառաւոր ապագայ ունի :

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԴԱՍԱԳԻՐՔ

ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԳ

Փափաղեան Ստեփան էֆէնտի յօրինած սոյն Ընթերցարանը որուն մէջ 60 էն աւելի ընտիր պատկերներ , բարդական առաճներ և քաղաքավարական դասեր կը գտնուին , կը ծախուի Ֆրէնկեան գրատունը և ուրիշ գրավաճառաց քով :

Իսկ կեդրոնատեղիք են Րիշա փաշա խան Թ. 3 Ս. Ղ. Պարտիզպանեան տպարանը , և Ս. Ղուկասեան գրատունը , ուր աղգային վարժարանաց համար մասնաւոր զեղչ կը լայ եթէ 10 էն աւելի ծախու առնուի :

Գին 100 փարայ :

Ա. Զ. Դ

Լրագիրս ձեռքէ կը ծախուի Պաղչէ դարու սուճի Պօղոս աղայի խանութը , Կամուրջին վրայ , Բերա Ղալաթա-սէրայի դիմաց և Թագսիմ ծխավաճառաց և բոլոր Հայ լրագրավաճառաց քով ի գին 20 փարայ :

ՄԵԾԱՊԱՏՈՒ ՄՈՒՐԱՅԱՆՆԵՐԸ

Ութերորդ տետրը իւրոյ ընծայուեցաւ :
Գին 40 փարայ :

ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ

Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆԻ

(Արժար մեճիտ 20 դուրոյ) :

Արուեստ երկայնակեցութեան 10 ղրշ
Հռչակաւոր Ոճիրք . — Պրէնչիլիէ Մարքիզուհին Պատկերազարդ 7 »
Տնական Բժիշկ 6 »
Պտոյտ մը Պօլսոյ թաղերու մէջ . . . 12 »
Հռչակաւոր Ոճիրք . — Սէն-Քէրան Կոմսուհին Պատկերազարդ 6 »
Դասադիրք Աղգային Պատմութեան Զ. տպագրութիւն Ս. Պ. Պ. Փափաղեանց 5 1/2 »
Վը ծախուին ամեն Հայ գրավաճառաց քով :

Ա. Զ. Դ

Նորայրի Գաղղիերէն-Հայերէն ընդարձակ բառարանին 42 երորդ թերթն հրատարակուեցաւ : Թերթերն կը վաճառուին Ֆրէնկեան գրավաճառանոցը , որ է կեդրոնատեղի . նոյն պէս Ղուկասեան և Գափաֆեան գրավաճառաց քով : Առչակ էֆէնտի թղթավաճառանոցը ի Ղալաթիս և Վայսի քով ի Բերա :
Գին իւրաքանչիւր թերթին 60 փարա արծաթ :

ՏԵՐ-ԽՄԲԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

ՏԵՐԹԷՆ Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆ Ս. Ղ. ՊԱՐՏԻԶՊԱՆԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ. Բիզու փաշա խան Թի. 3